

Vogelfenologie — nieuwe coördinatie

In België wordt door een honderdtal actieve waarnemers een lijst met de eerste waarnemingen van trekvogels opgesteld. De gegevens worden verwerkt door de Vogelwerkgroep van de Belgische Jeugdbond voor Natuurstudie, en jaarlijks gepubliceerd in 'De Wielewaal'.

In Nederland heeft de Vogelwerkgroep van de KNNV en NJN van 1949 tot 1957 een dergelijk onderzoek verricht. De resultaten zijn verwerkt in het artikel 'Acht jaar vogelfenologie' dat in 1957 in 'Het Vogeljaar' verscheen.

Van verschillende kanten werd de wens geuit dit onderzoek opnieuw te coördineren, en de resultaten in 'Het Vogeljaar' jaarlijks te publiceren.

Om na te gaan of er voldoende gegevens binnenkomen zal dit jaar 'proefgedraaid' worden. De soortenlijst is vrijwel identiek met die in België gebruikt wordt. Soorten die echter niet op de Nederlandse lijst staan zijn Rode Wouw, Oeverloper, Groenpootruiter,

Steltkluit, Grauwe Klauwier en Blijster, terwijl toegevoegd zijn Ooievaar, Kievit, Kemphaan en Kluut. Mogelijkerwijs wordt de lijst voor 1978 gewijzigd, dit hangt van het aantal meldingen per soort af.

Er zullen dit jaar nog geen fenologie-formulieren beschikbaar zijn. Indien hieraan behoefte blijkt te zijn, zullen deze voor 1978 wél gebruikt worden.

Getracht zal worden de resultaten in het eerste nummer van 'Het Vogeljaar' van elke nieuwe jaargang te publiceren. Om de gegevens op tijd te verwerken is het noodzakelijk om de resultaten vóór 1 oktober binnen te hebben.

De volgende gegevens worden per soort gewenst: datum 1e waarneming, aantal, gemeente en eventueel de provincie. Extra gegevens zoals doortrekkend of zingend zijn natuurlijk waardevol. Men wordt verzocht de gegevens te sturen naar:

- B. Loos jr., Minervaplein 5, Utrecht-2504, tel. 030 - 51 48 84.

LITTERATUUR:

Bulck, T. van & P. Nijhoff (1957): Acht jaar vogelfenologie. Het Vogeljaar 5: 47-50 en 68-70.
Torrekens, P. (1976): Fenologisch Onderzoek 1975. De Wielewaal 42 (7): 229.

SOORTENLIJST

	Grutto	Oeverzwaluw	Bosrietzanger
	Regenwulp	Boompieper	Rietzanger
1 Purperreiger	15 Kemphaan	Gele Kwikstaart	Spotvogel
Woudaapje	Kluut	30 Tapuit	Zwartkop
Ooievaar	Zwarte Stern	Roodborsttapuit	45 Tuinfluiter
Lepelaar	Visdief	Paapje	Grasmus
5 Zomertaling	Grote Stern	Gekraagde Roodstaart	Braamsluiper
Wespendief	20 Tortelduif	Zwarte Roodstaart	Fitis
Grauwe Kiekendief	Koekoek	35 Nachtegaal	Tjiftjaf
Boomvalk	Nachtzwaluw	Blauwborst	50 Fluiter
Kwartel	Gierzwaluw	Sprinkhaanrietzanger	Grauwe Vliegenvanger
10 Kievit	Boomleeuwerik	Snor	Bonte Vliegenvanger
Kleine Plevier	25 Boerenzwaluw	Grote Karekiet	Europese Kanarie
Strandplevier	Huiszwaluw	40 Kleine Karekiet	54 Wielewaal

Cettis Zanger in Oost-Zeeuwsch-Vlaanderen

Met het oog op het publiceren van een artikel omtrent het voorkomen van de Cettis Zanger (*Cettia cetti*) in Oost-Zeeuwsch-Vlaanderen, verzoekt ondergetekende om medewerking.

Gevraagd worden al uw waarnemingen van deze soort in dit gebied — inclusief Braakman en Land van Saeftinghe — tot en met 31 december 1976. Van belang zijn data, aantallen, nauwkeurige plaatsaanduiding, biotoop, volle zang of 'subsong' en eventuele bijzonderheden in verband met het gedrag.

● F. L. L. Tombeur, St. Margrietstraat 19, 9000-Gent, België.

Kraanvogelwaarnemingen gevraagd

Naar aanleiding van de oproepen om toezending van kraanvogelwaarnemingen in het vorige nummer (jrg. 24 : 327) hebben we een vorm van samenwerking gevonden. In verband met ons onderzoek naar het doen en laten van de Kraanvogel, waarbij de nadruk ligt op het trekonderzoek verzoeken wij om toezending van waarnemingen van deze soort. Binnenkort zal een artikel hierover in dit tijdschrift verschijnen.

Bij opgave gaarne vermelden: datum, tijd, aantal, aantal groepen, zo duidelijk mogelijk omschreven plaats van waarneming, vlieg-richting en bijzonderheden als aanvullend gegeven.

Limburgse gegevens zenden aan: Wim Vergoosen, Nieuwe Markt 21, Echt (L.).

Gegevens uit overige provincies zenden aan: Henk Wessels, Orion 12, Aalten, tel. 05437-4437.

Vogelinventarisatie uiterwaarden Zaltbommel

In 1975 en 1976 inventariseerde de Natuurwacht Zaltbommel het uiterwaardengebied tussen Zaltbommel en de sluis bij Sint Andries. Vergelijkingen worden getrokken met gegevens uit 1972. Totaal werden 78 broedvogelsoorten vastgesteld, w.o. Woudaapje, Roerdomp, Zomertaling, Kwartel, Waterral, Klein Waterhoen, Kwartelkoning, Zwarte Stern, Kleine Plevier, Oeverzwaluw, Gele Kwikstaart, Zwarte Roodstaart, Sprinkhaan-

rietzanger, Bosrietzanger, Grasmus, Braamsluiper, Grauwe Gors en Wielewaal. Niet alleen De Hurkse Kil is een zeer waardevol gebied. De recreatie bedreigt de beide grindgaten. Door rondleidingen hoopt de natuurwacht de inwoners van de Bommelerwaard verantwoordelijkheid bij te brengen.

Dit verslag werd samengesteld door A. C. van Aken, T. de Jong & P. van Os van de Natuurwacht Zaltbommel, Klipperstraat 26, Zaltbommel. Gestencitd, 10 pagina's (incl. kaart).

Winterhulp voor Zearend in Noord-Europa

Het Wereld Natuur Fonds heeft besloten opnieuw financiële steun te verlenen aan het bijvoeren van Zearenden in Noord-Europa gedurende de winter.

In de winter 1975/76 werd op 25 plaatsen in totaal 31.000 kg vlees gedistribueerd om deze vogels te voeren, waarbij 53 arenden werden waargenomen. De kosten bedroegen \$6.580 en werden voor de helft door het Wereld Natuur Fonds en voor de helft door de Nature Conservation Board betaald.

Populatie Zearenden op Groenland in gevaar

Op Groenland broedden kortgeleden ongeveer 160 paar Zearenden, de helft daarvan alleen al in het relatief kleine areaal tussen Kaap Farvel en Ivigtug, dat ongeveer 1/5 deel van het verspreidingsgebied op het gehele eiland omvat. Vermoedelijk vergemakkelijken de daar aanwezige grote Zearendenkolonies de daar aanwezige grote Zearendenkolonies de Zearenden daar te leven, ofschoon zij zich op Groenland ook van vissen, Raven, poolvossen en lammeren schijnen te leven. Helaas moest een expeditie ornithologen in 1973 vaststellen dat het zearendenbestand in vergelijking met 1948 voor de helft verminderd was. Niet alleen een sterk afschot tot 1973 (de soort is nu beschermd) is de oorzaak van deze schrikbarende achteruitgang, maar ook de jacht op de poolvossen door de Eskimo's met vallen en klemmen waarvan de Zearend het slachtoffer wordt. Zolang deze vangwijze van poolvossen op Groenland gebruikt mag worden is een verdere teruggang van het aantal Zearenden te verwachten.